

IDŐSÉTÁK

KIÁLLÍTÁSI FOGLALKOZTATÓ FÜZET
11–14 ÉVES GYEREKEK SZÁMÁRA

LUDWIG – KORTÁRS
MÚZEUM MŰVÉSZETI
MÚZEUM

IDŐSÉTÁK

A kezdetben tartott füzet az *Időgép* című kiállítás 17 alkotását hozza közelebb hozzád.

„Az *Időgép* kiállítás nem az időutazás tudományos-fantasztikus lehetőségével foglalkozik, hanem az idő és a művészet viszonyát vizsgálja különféle szempontokból, és magukat a műveket tekinti olyan időgépeknek, melyek lehetővé teszik számunkra a mentális utazást.

A kiállítás a világjárvány rövid szünetében, rendkívüli körülmények között jött létre, így nem hagyhatta figyelmen kívül az elmúlt időszak tanulságait sem. A múzeum gyűjteményéből olyan műveket válogattunk, amelyek a személyes, a művészi és a történelmi idő különböző aspektusait tárják a néző elé, a kurátor személyes nézőpontjából.”

– Szipőcs Krisztina, a kiállítás kurátora

**Időgép. Válogatás a Ludwig Múzeum gyűjteményéből.
2020. szeptember 01. – 2022. 12. 31.**

IMPRESSZUM

Ötlet: Somogyi-Rohonczy Zsófia, Somogyvári Ágnes

Szövegek: Dabi-Farkas Rita, Hemrik László,
Somogyi-Rohonczy Zsófia, Szira Henrietta, Varga Zita

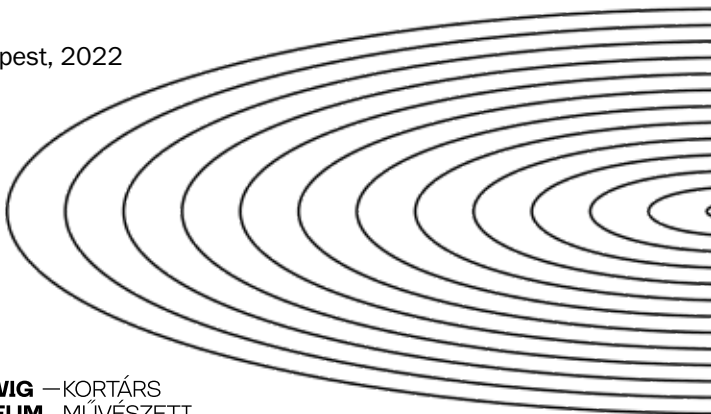
Szöveggondozás: Dékei Krisztina

Grafikai terv: Somogyvári Ágnes

Kiadja a Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum

Felelős kiadó: Fabényi Julia

Budapest, 2022

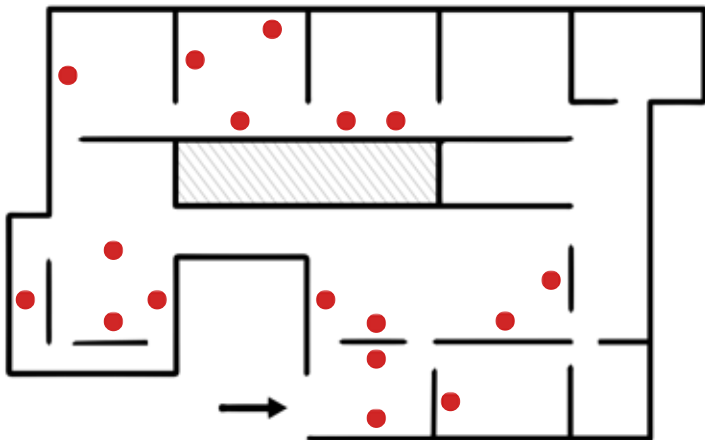
HOGYAN HASZNÁLD?

Amint azt látni fogjátok, a felnőttek és a fiatalabb korosztály (11–14 évesek) számára más-más tartalmat állítottunk össze, amik között van rövid leírás, feladat és ajánló is.

Mindig nézd meg alaposan az alkotást mielőtt a füzetbe mélyednél, majd a leírások elolvasása után oldd meg a feladatokat. Ahol szükséges, a megoldásokat a túloldalra rejtettük. Egyszerre többen is használhatjátok a füzetet. Érdekes megosztani egymással a gondolataitokat, érzéseiteket.

A séta tempóját, útvonalát te alakíthatod.

Az alábbi térképen feltüntetjük a füzetben szereplő művek helyét a kiállítótérben.

GÉMES PÉTER: HOMOKÓRA

1995, fotográfia

A két hatalmas háromszög egy homokórát formáz meg. Régi eszköze ez az időmérésnek. Ha csak homokórával mérhetnénk az időt, még homokóra-kezelő emberekre is szükségünk lenne. Luxus!

A *Homokórát* alkotó fényképek igazán különlegesek. Olyanok, mint az eltört karokról, lábokról készült röntgenfelvételek. A röntgenkép – a művészhez hasonlóan – láthatóvá teszi, amit szabad szemmel nem láthatunk. Figyeld meg, mi látható az egyes képeken, és figyeld meg azt is, egyformák-e a képek, vagy csak hasonlóak?

**Vajon mit rajzolnak a fotókon látható kezek?
Egy másik homokórát, egy másik időmérő eszközt, vagy valami egészen mást?**

Rajzold le a következő oldalra, ami az időről legelőször az eszedbe jut. Lehet az egy tárgy, egy növény vagy egy esemény.

Ha többen vagytok, el is mutogathatjátok egymásnak, amire az idővel kapcsolatban gondoltatok!

GÉMES PÉTER: HOMOKÓRA

1995, fotográfia

NEMES CSABA: IDŐTLEN

1996, fotográfia, homokfúvott üveg

Ezekről a templomtornyokról valami hiányzik! Igen, Nemes Csaba húsz olyan templomtornyot fotózott le, amelyekre nem került óraszerkezet. A művész az óra helyét még körül is „rajzolta”.

Ha nincs óra, nincs idő sem? Nem, nem! Az óra nem „csinálja” az időt, csupán a múlását jelzi. Neki köszönhető, hogy időben elkészüljünk, hogy időben megérkezzünk...

A toronyórák száz, kétszáz évvel ezelőtt voltak igazán hasznosak. Az emberek a település mindenpontjáról láthatták, mennyi az idő – feltéve persze, ha a szerkezet működött.

Készíts egy listát, hogy a ma élő emberek honnan tájékozódhatnak a pontos időről? Két lehetőséget ideírtunk, csak helyes sorrendbe kell tenni a betűket.

a k r r a ó =

r t t e i n n e =

.....

.....

.....

Ha még nem láttátok, itt az ideje, hogy megnézzétek a *Hahó, Öcsi!* című filmet! Időke-landokra hív a *Vissza a jövőbe!*, és a *Benjamin Button különös élete* című film is Brad Pitt főszereplésével, de ez utóbbi inkább már a nagyobbaknak szól.

BENCZÚR EMESE: HA SZÁZ ÉVIG ÉLEK IS

1997, ruhacímke, hímzés

Ugyan ki nézegeti a pulcsija belsejében lévő ruhacímkéket? Legfeljebb reggel pillantunk rá, nehogy fordítva vegyük fel véletlenül.

Benczúr Emese nemcsak nézegeti, de ő maga hímzi meg ezeket a címkéket nap mint nap. Utána persze nem varrja be egy pulcsiba, hanem kiállítja a Ludwig Múzeumban!

Az első kislánya születése előtt, őt várva kezdte el ezt a munkáját, amit pont 100 éves koráig szeretne folytatni. Minden címkével önmagát figyelmezteti, hogy gondoljon a jövőre, az egész előtte álló életre, eszerint cselekedjen minden nap. Nehéz mérni az időt, néha szalad, máskor pedig úgy érezzük, mintha egyáltalán nem haladna. Benczúr Emese a hímzéssel kiszámíthatóbbá tette az idő múlását, hiszen egy címke meghímzéséhez közel azonos időre volt szüksége minden alkalommal.

Tervezz te is egy saját ruhacímkét a következő oldalon!

Írd vagy rajzold rá, ami számodra most a legfontosabb, és amire szeretnéd, hogy még 100 éves korodban is emlékezz! Tervezhetsz rövid tömör feliratot és egyszerű, de számodra kifejező rajzot is!

BENCZÚR EMESE: HA SZÁZ ÉVIG ÉLEK IS

1997, ruhacímke, hímzés

Ha van kedved, a ruhacímke tervet hímezd meg és küldd el a fotóját nekünk!

muzeumpedagogia@ludwigmuseum.hu

TARR HAJNALKA: BOTICELLI: VÉNUSZ SZÜLETÉSE

2011, puzzle, forgácslemez

Veled előfordult már, hogy sehogyan sem tudtál összerakni egy puzzle képet? Valahogy nem jöttek össze a formák és színek, úgy érezted, habár nagyon hasonlít az eredetihez, mégsem ugyanaz?

Ez az érzés kerít hatalmába bennünket Tarr Hajnalka képének láttán is, a puzzle darabkák nem a megfelelő sorrendben lettek rögzítve, így teljesen más kép, másik műalkotás lett a végeredmény.

Nagyon jó időtöltés és kikapcsolódás a puzzle játék önmagában is. A darabkák rakosgatásával egy másik időbe, a játék idejébe és valóságába kerülünk, ami teljesen eltér a hétköznapiokétól.

Otthoni puzzle készségedből próbálj kirakni egy, az eredetitől különböző, neked tetsző képet! Ha úgy érzed, nagyon jól sikerült, fotózd le, és az eredeti puzzle képével együtt küldd el nekünk!

Készíts el Tarr Hajnalkához hasonló játékos-sággal egy képet a következő oldalon! Rajzolj egy csendéletet vagy egy tájképet úgy, hogy szándékosan összekevered a kép alkotó elemek helyét!

TARR HAJNALKA: BOTICELLI: VÉNUSZ SZÜLETÉSE

2011, puzzle, forgácslemez

SZÍJ KAMILLA: CÍM NÉLKÜL (1, 2, 3)

2014, papír, ceruza

Messziről nézve azt hihetnénk, hogy Szíj Kamilla képeit egy gép rajzolta meg. Ha viszont közelebb lépünk, felfedezhetjük a kézi rajzból eredő finom szabálytalanságokat, egyedi vonásokat.

Ha jól megnézed, akkor mindhárom képen egy-egy sajátos forma ismétlődik a kép logikája alapján. Az elemeknek a folyamatos ismétlése, monoton egymás utáni rajzolása szinte meditatív állapotba tudja a rajzolókat ringatni.

Hasonló hatása van a mandalák rajzolásának is, sőt ezeknek a rajzoknak még a formája is hasonlít, hiszen a kép középpontjából kifelé haladva épülnek fel a formák.

Szíj Kamilla képeinek furcsa pulzálása, be-szippantó hatása is van.

Készíts optikai játékot te is! Egy négyzet alakú vastagabb papírra rajzolj a középpontba vezető spirál formát és a középpontot kilyukasztva rakj bele egy ceruzát. A ceruza hegyét az asztalra téve és megpörgetve a spirál mint-ha befelé pörögne.

GÁYOR TIBOR: Q 8/8 SPIRÁLIS DEMONTÁZS 1-16

1974, akril, lenvászon kollázs, forgácslap

Gáyor Tibor műve 16 darab azonos méretű négyzetből áll. Olyanok, mintha egy animációs film fáziskockái lennének. Mindig változik valami az előző négyzethez képest, és el is fordulnak. Ha jól megfigyeled, észreveheted azt az irányt, amerre mindig elfordul a következő négyzet az előzőhöz képest!

A művön három szín jelenik meg. A fekete, a fehér és a lenvászon anyag világosbarna színe. Talán már észrevetted, hogy a fehér és a lenvászon barna az ugyanaz az anyag, egy fehér akril festékkel lefestett festővászon, amit Gáyor Tibor elkezd hajtogatni, és így mind a két oldalát láthatjuk.

Otthoni feladat: Vegyél elő egy négyzet alakú fehér papírt, aminek az egyik oldalát ferd be színesre, a másik oldala maradjon fehér. Majd nyisd meg a Ludwig Múzeum weboldalán a Gáyor Tibor művének a képét.

Tedd le magad elé a papírod a fehér oldalával felfelé. Figyeld meg, hogyan vágta és hajtogatta a művész az egyes fázisokban a fehér négyzetet. Kövesd végig és te is hajtogasd úgy, ahogy ő tette, mintha egy sík origamit hajtogatnál! Minden egyes fázist fotózz le, majd számítógépen egymás mellé helyezve a fotókat, megnézheted milyen lett az általad készített „spirális demontázs”.

KIRÁLY TAMÁS: BÁRSONYRUHÁK

1980-as évek, bársony

Az öltözködés az önkifejezésünk egyik leglátványosabb megnyilvánulása. Hogy milyen stílusú ruhákat hordunk, azt rengeteg tényező befolyásolja – a divat, az időjárás, az esemény, amelyre készülünk, vagy, hogy mit kíván meg tőlünk a társadalom, a szülők vagy a tanárok elképzelései. Ezek ellen hadakozhatunk vagy kinyilváníthatjuk nemtetszésünket is akár.

Az itt látható Király Tamás által tervezett ruhák és utcai divatshow-k, amelyeken felléptek bennük egy politikai rendszer, a Kádár-korszak elleni lázadásként is értelmezhető darabok voltak, ma pedig egy kortárs művészeti múzeum kiállítási tárgyaivá váltak.

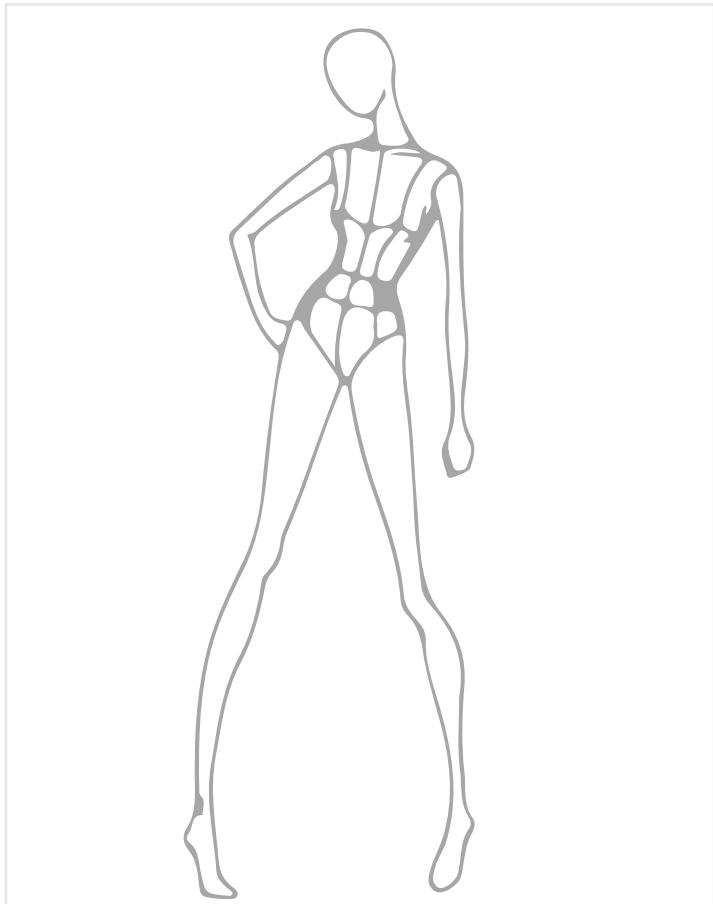
Téged mi befolyásol a leginkább, amikor reggel kiválasztod az aznapi szetted?

Ha van kedved, meríts inspirációt Király Tamás alkotásaiból és tervez szabadon, akár meghökkentő vagy botránnyt keltő ruhadarabokat!

A rajzolást már a következő oldalon elkezdheted!

KIRÁLY TAMÁS: BĀRSONYRUHĀK

1980-as évek, bársony

RAJK LÁSZLÓ: LETATLAJK, 1987

2018, vegyes technika

Ez a műalkotás mindenki érdeklődését felkelti. Nézzünk a magasba! Rajk László alkotása egy könnyű és légies repülőszerkezet. Figyeld meg, mitől tűnik könnyűnek és légiesnek, de figyeld meg azt is, miben különbözik a modern utasszállító repülőgépektől.

A repülőgépek nagy távolságra viszik az embereket és a nehéz szállítmányokat. És teszik ezt sokkal gyorsabban, mint a Formula-1-es sportkocsik.

A repülőgép időt spórol az embereknek. A repülők maguk is egy kicsit időgépek?

Van egy repülőgépünk, de hol a pilóta? Kit és mit szállít ez a jármű? A másik oldalra rajzold le őket. Ötleteket a térben látható műalkotásokból is meríthetsz.

Ha eddig még nem tetted, itt az idő, hogy papírrepülőt hajtogass magadnak. Segítségedre lehet a videó, amit a QR-kód beolvasásával érsz el!

De mielőtt a hajtogatáshoz kezdenél, a felhasználásra kerülő papírlapot rajzold teli olyan emlékekkel, amit a múzeumból vittél haza magaddal.

RAJK LÁSZLÓ: LETATLAJK, 1987

2018, vegyes technika

FEHÉR LÁSZLÓ: KÚT FIGURÁVAL

1989, olaj, vászon

Néha nem találjuk pontosan, hol a helyünk.

Néha egész elveszettnek érezzük magunkat.

Néha, mintha a kút fenekéről keresnénk a kiutat, ahogy a festményen lévő figura is.

Fekete, fehér, sárga – korlátolt, szűkös lehetőségek. Magány, esetlenség, szomorúság, amelyekből előbb vagy utóbb felemelkedünk és visszakerülünk a színekkel teli, derűs napok kerékvágásába.

Te hogyan szoktad felvidítani a barátaidat, ha látod, hogy éppen rosszkedvűek vagy szomorúak? Sorolj fel pár tippet:

.....

.....

.....

.....

Írj egy vidám üzenetet a kútban ragadt figurának, hogy jobb kedvre derülhessen!

.....

.....

.....

.....

DANI ENDRI: 182 CM

2016, giclée nyomat

„Ahány ház, annyi szokás” – tartja a mondás és köszön vissza a fényképeken is, amelyeken albán lakóházak homlokzatait mutatja be a művész, saját magával együtt.

A 182 centiméter magas Dani feje búbját mindenhol a súrolják a bejáratok. Sok közös elem található a fényképeken, mégis, ha alaposabban szemügyre vesszük, látjuk, mennyi mindenben eltérnek az egyes emberek lakásai, életről alkotott elképzelései.

Keress hasonlóságokat és különbségeket a fényképeken!

Hasonlóságok:
.....
.....

Különbségek:
.....
.....

Nektek hogy néz ki a házatok, lakásotok bejárata, milyen dolgok veszik körül? Ha van kedved a múzeumból hazaérve, kérd meg a szüleidet vagy testvéredet, hogy készítsenek rólad egy fényképet a bejáratotok előtt, amely később érdekes emlékké válhat.

MALCOLM MORLEY: LŐVERSENYPÁLYA (DÉL-AFRIKA)

1970, akril, viasz, akrilgyanta, vászon

Napi szinten átszövik az életünket a reklámok és a különböző hirdetések. Szinte lehetetlen olyan platformot találni, akár az online, akár az offline világban, ahol ezek elkerülhetők lennének. Becsukja az ember a szemét az óriásplakátok láttán? Elkapcsolja a TV-t? Bezárja a honlapokon felugró, tolakodó hirdetéseket?

A festményen egy dél-afrikai utazást próbálnak meg népszerűsíteni a potenciális érdeklődők és ügyfelek körében. Malcolm Morley elutasítja az álságos tartalmat a hetvenes évek dél-afrikájára jellemző faji elkülönítés miatt. Ezért kerül a képre egy hatalmas piros X.

Te milyen reklámok láttán gondolod, hogy súlyosan megtévesztően hatnak az emberek egészségére, gondolkodására, szokására?

Rajzolj egy pár ilyen terméket az X köré, amelynél úgy gondolod, nem kéne őket hirdetni.

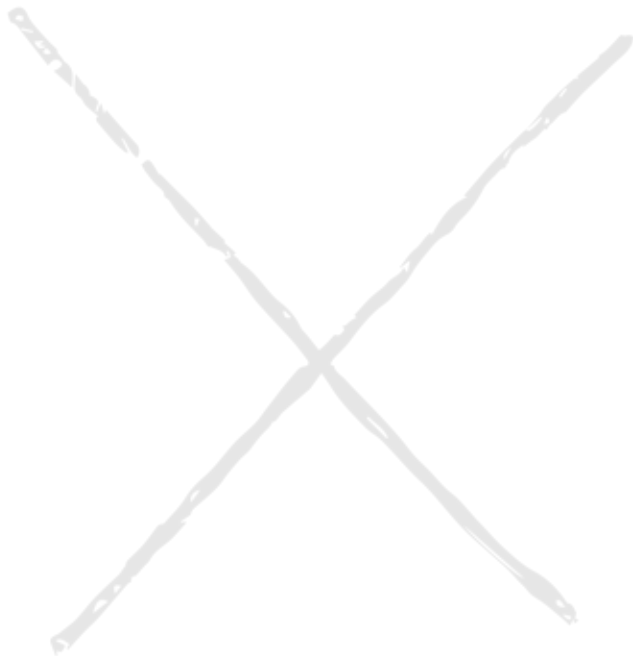
Milyen alternatív megoldások lehetségesek az általad károsnak ítélt termékek fogyasztása helyett?

.....

.....

.....

MALCOLM MORLEY:
LŐVERSENYPÁLYA (DÉL-AFRIKA)
1970, akril, viasz, akrilgyanta, vászon

DAVID HOCKNEY: ELLENFÉNY FRANCIA STÍLUSBAN

1974, olaj, vászon

David Hockney 1973-75 között Párizsban élt és dolgozott. Rendszeres látogatója volt a Louvre-nak, Franciaország leghíresebb múzeumának. Az egyik látogatása során átélt tér- és fényélményét örökítette meg ebben a festményben, ahol több utalást is tesz egyik kedvenc művészettörténeti korszakára, a reneszánszra.

Négy elnevezést találsz itt, amelyek mind a reneszánsz művészetre utalnak. Próbáld megtalálni a képen, hogy melyik elnevezés, hol van ábrázolva a képen! Nem baj, ha nem ismered a pontos jelentésüket, próbáld kitalálni! Lejjebb megtalálod a meghatározásukat, ha le akarod magad ellenőrizni.

STAFFÁZS FIGURA

PERSPEKTÍVA

LEVEGŐPERSPEKTÍVA

KITEKINTÉS

Az előző oldali feladat megoldása:

STAFFÁZS FIGURA: távolban lévő kicsi figurák ábrázolása a festményeken, a tér mélységének érzékeltetésére.

PERSPEKTÍVA: a tárgyak térbeli érzetét keltő ábrázolásmódja sík felületen.

LEVEGŐPERSPEKTÍVA: A levegő rétegei miatt a távolban megjelenő természeti tájak, emberi építmények a meleg színárnyalataikat elveszítik, kékes, szürkés, lilás színekben ábrázolják őket a festményeken.

KITEKINTÉS: a reneszánsz festményekre jellemző az ablak megjelentetése, amin keresztül a belső tőrből kitekintünk a természeti tájba, kertbe.

JASPER JOHNS: HOLTTEST ÉS TÜKÖR

1976–77, olaj, vászon

Egy nagyon érdekes festményhez érkeztünk. A művész titokzatos módon alkotott, és egy kis detektívmunkába kell kezdenünk ahhoz, hogy megtaláljuk milyen üzenetet rejtett el benne. Elsőre egy absztrakt festményt látunk, de ha jobban megfigyeljük, talán egy történetet is kirajzolódik benne.

Állj szembe a festménnyel! Nézd meg a kép középtengelyét, majd nézz el tőle jobbra és balra! Mit vettél észre?

Most nézz megint a tükörtengelyre, majd tekints el jobbra és balra! Milyen különbségeket látsz a színekben?

Olvasd el a kép címét! Majd, mint egy detektív próbáld összerendezni az apró részleteket, amiket láttál, és amit a kép címe mond! Megtalálod a képen a tükröt?

Az előző oldali feladat megoldásai:

1. Középen van egy szimmetriatengely, attól jobbra és balra ugyanúgy helyezkednek el a vonalkázott foltok.

2. Jobb oldalon a képet uraló három alapszín mellett megjelennek hideg színek lila, szürke, fekete.

3. Valószínűleg a címben megnevezett tükör az a része a festménynek, amelyet a kép szimmetriatengelyétől jobbra látunk, ahol a sötét foltok megjelennek. Hiszen a tükörben olyan dolgok is tükröződhetnek, amelyek távolabb, hátrébb vannak.

PABLO PICASSO: A MUSKÉTÁS

1967, olaj, rétegelt lemez

A Ludwig Múzeum gyűjteményének féltett kincsei közé tartoznak Pablo Picasso alkotásai. A spanyol festő kedvelt figurái voltak a muskétások és a matadorok. Minkét figura a férfiasságot, a bátorságot, az erőt jelképezi. Picasso képében művészi példaképeit is megörökíti.

A festményhez tartozó műcédulán bonyolult név olvasható: Domenikosz Theotokopoulos van Rijn de Silva. Picasso ezt a nevet három 17. századi mester hosszú, több tagból álló nevéből állította össze. Ők voltak Picasso példaképei. A da Silva név mögött rejlő festőművészre a muskétás megjelenése is utal: elegáns és hegyesre pödört bajusza, fekete öltözéke és csipkegallérja is a híres művészt idézi. Kitalálod, hogy kik voltak Picasso példaképei? Ne aggódj, az interneten böngészve biztos rájuk találsz!

Neked ki a példaképed? Keress róla egy képet és próbálj meg magadról készíteni egy fotót a rá jellemző pózban és megjelenéssel!

MAURER DÓRA: REVERZIBILIS ÉS FELCSERÉLHETŐ MOZGÁSFÁZISOK, ETŰD 5.

1972, fotó, fehér ceruza, karton

Ez az érdekes tabló három fotósorozatot mutat egymás alatt. Az egyes sorok öt darab fényképből állnak, amelyek mindig ugyanazok, de más-más sorrendben elhelyezve. Egy férfi szerepel rajtuk, aki egy külvárosi környezetben halad lassabb és gyorsabb tempóban. Attól függően, hogy előbb rohan, és később sétál, vagy éppen fordítva, teljesen más érzeteket kelt bennünk. A három fotósorozathoz más-más történetet tudnánk kitalálni. A mű címe a Reverzibilis (megfordítható) és felcserélhető mozgásfázisok. Vagyis ha felcseréljük az egyes fotókat, akkor is lesz értelme a folyamatnak, csak más lesz a jelentése. Erre rengeteg variációt készíthetünk. Nem véletlen, hogy Maurer Dóra sem csak ezt az egy tablót állította össze, hanem egy egész sorozatot. Ez a tabló az ötös számú.

Te mit gondolsz, mi történhetett a férfival az egyes sorozatokban? Meséld el annak, akivel a kiállításra érkeztél!

Találj ki öt olyan mozdulatot, amit, ha egymás után mutatsz be, akkor lesz valamilyen jelentése. Majd próbáld ki ezt a mozdulatsort legalább három különböző változatban, amikor az egyes mozdulatokat más sorrendben mutatod egymás után.

TÜRK PÉTER: TAPOSÓMALOM I–II.

1975 – 1981, fekete–fehér fotó

A mű megismerését a bal oldali képpel kezd. Mintha olvasnál, úgy nézd meg balról jobbra haladva a négy sorba rendezett képeket. Mi történt?

Egy idősödő férfi megfordult a tengelye körül és közben fényképezték. Vagy a fotós járta körül a férfit? A képek háttére közelebb visz az igazsághoz.

Most „látogassunk el” a jobb oldali képhez. Kissé elmosódottan, de ugyanazt a férfit látjuk. Ha közel lépsz a képhez, akkor láthatod, hogy sok mozaiklapocskából készült.

Egy kis matek: Hétfőn 25, a második napon szintén 25, míg a harmadikon 40 lájkot kaptam. Átlagosan hány lájkot kaptam naponta? Tudod, az adatok összegét elosztjuk az adatok darabszámával!

Eredmény:

Hogy jön ide a matek? A nagy mozaikkép a kisképek darabjaiból, a kis képek átlagából jött létre. Így lehetett egyetlen képbe sűríteni a mozdulatsort.

FREY KRISZTIÁN: '68. AUGUSZTUS

1968, olaj, technokol, vászon

Méghogy a szürke unalmas! Frey Krisztián '68. augusztus cím festményén a rá jellemző szürke alapon csak úgy cikázhat a szemünk a különböző feliratok és dátumok között.

A sokszor falfirkákat, utcai feliratokat idéző szövegek mellett dátumokat is láthatunk, amivel a művész azt jelölte, hogy melyik részen mikor dolgozott. A sokszor zűrzavaros, nem ritkán trágár jeleket és megjegyzéseket is tartalmazó képeit a vécéajtó esztétika kifejezéssel is illetik a szakemberek. Érthető, hogy miért, nem?

Készíts magadnak Te is vizuális naplót a számodra fontos dátumokkal! Vegyél egy vastagabb kartonlapot, valamint fekete és fehér temperát. A két színt összekeverve márványos szürke festéket kaphatsz. Ezt vastagon kend fel a kartonlapra és karcold be a dátumokat a különböző helyekre.